

§ 9**Underlag för budget 2016 med inriktning 2017 och 2018 för socialnämnden**

Dnr 1.3.1-115/2015

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden hänvisar till förvaltningens underlag till budget 2016 med inriktning 2017 och 2018.
2. Socialnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Enligt kommunallagen ska kommunens budget innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år, där budgetåret utgör periodens första år. Långsiktigheten i stadens planering förstärks genom att den inkluderar nämndernas analys av utvecklingen för treårsperioden. Av nämndens underlag ska framgå vilka frågor och faktorer som har störst påverkan på verksamhetens utveckling och ekonomi under perioden. Utgångspunkt ska vara förändringar i omvärlden samt av den egna verksamheten med utgångspunkt från bland annat nämndens verksamhetsberättelse. Slutsatserna i underlagen ska användas som underlag i det kommande budgetarbetet.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 30 mars 2015.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden ska besluta enligt förvaltningens förslag.

Vice ordföranden Andréa Ström m.fl. (M) föreslår att nämnden ska besluta enligt Moderaternas förslag.

Ledamoten Frida Johansson Metso m.fl. (FP) föreslår att nämnden ska besluta enligt Folkpartiets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Vice ordföranden Andréa Ström m.fl. (M) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag enligt följande.

1. Socialnämnden godkänner delvis förvaltningens förslag till beslut.
2. Socialförvaltningen får i uppdrag att återkomma till socialnämnden med en flerårsbudget i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige.
3. Därutöver anförs nämnden följande.

Socialtjänsten står idag inför allt mer ökande utmaningar inom flera områden. Det är viktigt att majoriteten tar sitt fulla ansvar både sett ur ett ekonomiskt perspektiv samt för socialförvaltningens arbete och inte minst för Stockholms invånare.

Staden ska finnas till hands för de mest utsatta i vårt samhälle. I synnerhet ska barn och unga som far illa få stöd och hjälp i ett tidigt skede. Ett nära samarbete mellan polis, skola och socialtjänst ska ge unga stockholmare ett bra stöd. Vi är stolta över att vi förra året öppnade Europas största Barnahus där polis, medicinsk vård, socialtjänst och åklagare gemensamt arbetar för att barn som utsatts för våld eller övergrepp får ett tryggt, samordnat och rättssäkert bemötande.

Moderaterna prioriterade även satsningen på föräldrastödsprogram i budgeten för 2015 för att ge föräldrar de eventuella stöd de kan behöva i sitt föräldraskap. Moderaterna vill utveckla och utvidga arbetet med sociala insatsgrupper. Tidiga insatser för ungdomar med riskbeteende leder till att färre ungdomar växer upp i och hamnar i utanförskap.

Vi kan se att allt fler, både unga killar och tjejer, säljer sex som självskadebeteende. Barn och unga som säljer sin kropp mot ersättning söker inte alltid hjälp och därför måste vi fortsätta att underlätta en nära samverkan mellan polisens prostitutionsgrupp och socialtjänsten. Därför skrev vi moderater i vårt förslag till budget att vi vill genomföra ett pilotprojekt med utökade öppettider för Mikamottagningen så att verksamheten kan ha öppet nattetid för att bättre nå de som skadar sig själva med sex. I

moderaternas förslag till budget för 2015 var arbetet mot våld i nära relationer prioriterat. Vi ville se en ny kvinnojour i form av Kriscentrum 2.

Antalet EU-medborgare ökar markant och vi ser den utsatthet som finns bland dessa människor. Vi ser också att otryggheten bland Stockholmare ökar kopplat till att allt fler människor bor på våra gator och i våra parker. Därför måste vi fortsätta att arbeta med att lösa den akuta situationen vi möter idag.

Vi måste även höja kraven på våra medlemsländer inom EU för att se till att de tar ansvar för sina medborgare och hjälper de ut fattigdom och bort från den utsatta situation många människor lever i.

Den satsning på ett utvecklat samarbete mellan skola och socialtjänst som Moderaterna och Alliansen har initierat vill vi ska fortgå. I samband med att Stockholms stad kommer att ta emot allt fler ensamkommande flyktingbarn är det viktigt att samverkan mellan berörda myndigheter fungerar. Det är en förutsättning för att barn och unga som kommer hit ska kunna etablera sig i Sverige. Enda sättet att klara av ett bra mottagande är att frivilligorganisationer, privata aktörer och kommunen samverkar och kompletterar varandra.

Reservation

Ledamoten Frida Johansson Metso m.fl. (FP) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag enligt följande.

1. Socialnämnden avslår delvis förvaltningens förslag till beslut.
2. I övrigt anför nämnden följande.

Frihet och trygghet är avgörande för varje människas möjlighet att växa. Ett öppet och växande Stockholm förutsätter att stockholmarna känner sig trygga. En fortsatt hållbar finansiering är en förutsättning för en socialtjänst i världsklass.

Höjd kvalitet i socialtjänsten

Personalomsättningen bland socialsekreterare är hög hos många stadsdelsnämnder. För att behålla socialsekreterarna krävs att stadsdelsnämnderna arbetar aktivt och ambitiöst med ledarskap, handledning och karriärmöjligheter. Precis som i andra yrken där

man arbetar med människor i utsatta situationer är möjlighet till handledning och professionellt stöd viktigt.

Vi välkomnar att socialnämnden i samverkan med stadsdelsnämnderna ska ta fram en stadsövergripande handlingsplan för att förbättra arbetsvillkoren inom socialtjänsten, men vi efterlyser betydligt snabbare och skarpare förslag till förändring.

Biståndsbedömningen skiljer sig för mycket mellan stadsdelarna. Socialnämnden ska fortsätta arbeta för att uppnå en mer likvärdig bedömning i stadens socialtjänst. Arbetet med mer evidensbaserade metoder ska fortsatt ha hög prioritet.

Barn och ungdom

Alla barn har rätt till en trygg uppväxt och goda levnadsvillkor. En bra skolgång är avgörande för barns och ungas uppväxtvillkor och livschanser. Samarbetet mellan socialtjänst, skola och familjehem eller annan institution måste kvalitetssäkras i alla led genom tydliga riktlinjer där varje aktörs ansvar för elevens skolplanering säkerställs. Projekt Skolfam är viktigt för att förbättra skolgången för barn som befinner sig i utsatthet och ska fortsätta med sikte på implementering i ordinarie verksamhet.

Närvaron och tryggheten måste öka i alla miljöer där unga vistas. Därför bör en satsning göras på fältassistenter på nätet.

Våld i nära relationer

Arbetet mot våld i nära relationer ska vara fortsatt prioriterat. Folkpartiet hade önskat att de extra medel som tillförs kvinnojourerna inte hade tagits från organisations- och föreningsutskottets övriga föreningsstöd. Målsättningen ska vara att fler kvinnojourer ska bli tillgängliga för personer med funktionsnedsättning, och att behövande papperslösa kvinnor ska beredas plats. Staden ska uppjobba kontakt med befintligt nätverk för förmedling av skyddade boenden i andra kommuner.

Kampen mot hedersvåld

Alla har rätt att välja vem man älskar och lever tillsammans med. Ännu lever alldeles för många unga stockholmare i skuggan av hot och förtryck.

Kampen mot hedersrelaterat våld och förtryck är central för ett Stockholm där alla har lika möjligheter och lika frihet. Patriarkala strukturer som hindrar individens fria livsval måste bekämpas.

Hbtq-personer i traditionella hederskontexter är en extra utsatt grupp och deras situation måste särskilt uppmärksammas.

För att bekämpa hedersvåldet krävs kraftsamling och samarbete av alla offentliga aktörer och goda krafter i civilsamhället. Kunskapscentrumet Origo har sedan verksamhetens start utgjort en värdefull resurs i detta arbete. Det är bra att förvaltningen kommer att arbeta för ett permanentande av Origo, men vi hade gärna sett att man även inventerar behovet av mer resurser. De ideella krafter som verkar mot hedersvåldet bör fortsatt stödjas.

Funktionsnedsättning

Fler bostäder ska byggas för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning. Det är framför allt viktigt att bostäder för personer med funktionsnedsättning i ett tidigt skede planeras in i nya stadsdelar. Det är viktigt att nya bostäder byggs med en hyresnivå som de boende förmår betala. Hyra för gemensamhetslokaler bör inte utgå i nybyggda bostäder.

En rättssäker bedömning kräver att brukaren får träffa en handläggare som har goda kunskaper om brukarens funktionsnedsättning och behov. Biståndsbedömare ska ha större möjlighet till specialisering inom ett visst funktionshinder.

Riktlinjerna för ledsagning bör förtydligas så att det framgår att ledsagning ska beviljas för inköp av dagligvaror, liksom för att synskadade föräldrar ska kunna följa med sina barn på aktiviteter som tillhör ett normalt föräldraskap.

Den övre beloppsgränsen för ledsagares omkostnader bör höjas. Riktlinjerna bör förtydligas för att göra det möjligt att spara ihop till enstaka dyrare evenemang.

Ohälsa är ett större problem bland personer med funktionsnedsättning än i befolkningen som helhet. Deltagare i daglig verksamhet ska ges friskvårdsbidrag och möjlighet till friskvård på arbetstid. Habiliteringsersättningen för daglig verksamhet ska höjas.

Hemlöshet

Staden ska fortsätta möta hemlösa EU-migranter. Ett prioriterat område är att föra en dialog med frivilligorganisationerna om hur insatserna kan utökas för att länka migranter till arbetsmarknaden. Detta är ett område där mer borde ha gjorts redan.

Stärk arbetet mot prostitution

Det måste bli lättare att få hjälp och stöd med att ta sig ur prostitution. Staden ska inrätta ett exitprogram för prostituerade.

Ungdomsjouren ska fortsatt arbeta uppsökande mot unga som utsätts för människohandel och prostitution.

Ekonomiskt bistånd

Tack vare Folkpartiets och Alliansens enträgna reformarbete var antalet personer i Stockholm som var i behov av ekonomiskt bistånd förra året rekordlågt. Alla barn bör kunna delta i idrotts- och kulturaktiviteter och därför bör den lokala normen utformas så att alla barnfamiljer med försörjningsstöd ska kunna ansöka om att avgiften för kulturskola, idrottsförening eller annan regelbunden fritidsverksamhet ska ingå i biståndet.

Särskilt uttalande

Ordföranden Ewa Larsson m.fl. (MP), ledamoten Mårten Löfberg m.fl. (S), ledamoten Alexandra Mattsson (V) och ledamoten Anna Rantala Bonnier (Fi) lämnade följande särskilda uttalande.

Vi vill tacka förvaltningen för ett bra underlag inför de kommande tre åren. Socialtjänsten i Stockholms stad står inför många stora utmaningar och det är därför viktigt att socialtjänsten ges förutsättningar att såväl bedriva ordinarie verksamhet som att göra särskilda satsningar.

En av de största utmaningarna som vi ser är att ge socialsekreterare och biståndsbedömare rätt förutsättningar till att kunna göra sitt arbete. De senaste åren har vi sett en oroväckande utveckling, framför allt inom barn- och ungdomsvården, där socialsekreterare behöver handlägga allt för många ärenden, delvis med ny inriktning, och därför inte hinner med att fullgöra utredningar i tid, inte hinner träffa de barn, unga och familjer som har beviljats insatser tillräckligt ofta och där snäva ekonomiska styrsystem blir allt för avgörande i vilka insatser som beviljas. Vidare har barn och unga en rätt att komma till tals i utredningar som rör dem, och för att garantera detta krävs att socialsekreterare har tid att träffa barnen. Det här har bland annat fått till följd att många socialsekreterare väljer att byta jobb, inte sällan till arbeten utanför socialtjänstens myndighetsutövning. Detta medför i sin tur att kontinuiteten i kontakten med kommuninnevånarna blir bristande och att resurser går åt till att

rekrytera och introducera nya medarbetare istället för att driva ett långsiktigt utvecklingsarbete.

Den här utvecklingen behöver vändas snarast, inte minst för att Stockholms stads invånare ska ha en socialtjänst att lita på. I budgeten för 2015 tog vi några steg på vägen genom att bland annat besluta om att en handlingsplan för socialsekreterarnas arbetssituation ska tas fram, och att en ärendenorm ska utredas. Det är viktigt att de åtgärder som föreslås också följs åt av ökade resurser i budget för kommande år, och att tilldelningen av medel följer förändringar i befolkning och socioekonomiska förhållanden.

En annan viktig fråga som förvaltningen belyser är arbetet mot våld i nära relation. För att stärka de kvinno- och tjejjourer som ger stöd åt Stockholms invånare ser vi ett behov av att utveckla förenings- och verksamhetsstödet så att det bättre kan ge långsiktiga och stabila förutsättningar för de verksamheter som får stöd. Vi ser också ett behov av att säkerställa så att även papperslösa kvinnor och män kan erbjudas stöd.

Antalet personer med missbruksproblematik som har kontakt med stadens socialtjänst har minskat kontinuerligt de senaste tio åren. Samtidigt ser vi ett mer blandat missbruk och en ökning av antalet personer som har både missbruksproblematik och någon form av psykisk ohälsa, vilket kräver nya arbetssätt och insatser. Vi ser också att andelen kvinnor är högre i de yngre åldersgrupperna. Vi behöver klargöra om det är så att missbruket är mindre utbrett bland äldre kvinnor, eller om det är så att det finns en grupp som socialtjänsten har svårare att nå. I så fall kräver även det nya arbetssätt och antagligen nya insatsformer.

Ersättaryttrande

Ersättaren Sofia Modigh (KD) hänvisar till Moderaternas förslag.

Ersättaryttrande

Ersättaren Stina Bengtsson (C) lämnar ersättaryttrande enligt följande.

Centerpartiet står för en närodlad politik där beslut ska fattas så nära människor som möjligt. Vi har en vision om ett Stockholm som är livfullt, öppet och grönt. En stad där företagsamhet frodas, människor upplever frihet och alla är välkomna.

Vi vill ha ett frihetligt Stockholm där människors egen vilja och rätt att välja kvalitativ verksamhet står i centrum. Stockholmarnas valfrihet ska vara styrande för all verksamhet, invånarnas behov stå i centrum och människors idéer för hur staden ska byggas och utvecklas tas om hand. Genom valfrihet skapas konkurrens vilket i sin tur leder till bättre kvalitet, fler småföretagare, tillväxt och mångfald.

Socialpolitiken ska omfatta de mest utsatta människorna i vår stad. Utgångspunkten är att vi ska skapa en stad där människor mår bra, känner sig fria att bestämma över sina egna liv och där så många som möjligt kan klara sig själva. Detta skapar och lösgör resurser för dem som verkligen behöver stöd.

Vi välkomnar att den nya majoriteten satsar på att ta emot fler ensamkommande flyktingbarn, och att den väljer att hålla fast vid hemlöshetsprogrammet, trots att V och MP valde att inte rösta för det, när vi gjorde den blocköverskridande överenskommelsen förra mandatperioden. Vi är också glada att den nya majoriteten väljer att gå på Centerpartiets och därmed Alliansens linje från förra mandatperioden angående att inkludera utsatta män i det förebyggande i arbetet mot våld i nära relationer. Vi gläds också åt att Origo, som ju startades när Alliansen styrde staden, nu ska permanentas.

Men vi oroas över majoritetens vilja att inskränka stockholmarnas valfrihet och vi räds även de övergripande och långsiktiga negativa konsekvenser som skattehöjningar har på vår gemensamma välfärd och på stadens möjligheter att värna om dem som behöver mest stöd. En gemensam och fungerande välfärd bygger på att så många som möjligt är i arbete och därmed kan bidra, något som vi inte ser att den nya majoriteten bejaktar. Vi tycker också det är oroande att majoriteten väljer att i så svävande ordalag hantera stadens viktiga klimat- och miljöarbete, ett arbete som, för att ska fungera långsiktigt, bör tas på allvar inom alla stadens verksamheter.

I övrigt hänvisas till Centerpartiets budgetförslag för 2015 i kommunfullmäktige samt till Centerpartiets valprogram inför valet 2014.